

De Nota verbonden partijen is een kaderstellend document. Hierin zijn gezamenlijke uitgangspunten opgenomen, alsmede de werkafspraken van de gemeenteraad en het college.

Nota verbonden partijen

Actualisatie 2018

Inhoudsopgave

Aanleiding.....	2
Leeswijzer nota verbonden partijen.....	3
3 Verbonden partijen	4
3.1 Definitie verbonden partij	4
3.2 Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties	4
3.3. Gemeenschappelijke regelingen	5
3.4 Begroting gemeente.....	7
3.5 Wijzigingen	7
4 Aangaan van en sturing op verbonden partijen.....	8
4.1 Fase 1 Oprichtingsfase.....	8
4.2 Fase 2 Uitvoeringsfase.....	11
4.3 Fase 3 Evaluatie- en heroverwegingsfase.....	15
Bijlage I Lijst verbonden partijen.....	17
Bijlage II Wijzigingen	21
Bijlage III Afwegingskader	23
Bijlage IV Uitgangspunten en werkafspraken per bestuursorgaan.....	26

Aanleiding

De gemeente Westerveld heeft een aantal verbonden partijen die voor de gemeenten taken uitvoert of waarmee de gemeente samenwerkt. In 2017 zijn wij verbonden in 7 gemeenschappelijke regelingen en heeft de gemeenteraad toestemming verleend om de 8^e gemeenschappelijke regeling aan te gaan. Dit betreft de bedrijfsvoeringsorganisatie Publiek Vervoer. Een samenwerking door middel van verbonden partijen betekent dat er een samenwerking tot stand is gekomen met andere overheden waardoor een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid is ingesteld. Bij de regeling worden onder meer het bestuur, de taken en de financiën vastgelegd. De bevoegdheden worden overgedragen om de belangen te behartigen waarvoor de regeling is aangegaan. Dit is anders bij de bedrijfsvoeringsorganisatie. Daar worden alleen de uitvoeringstaken overgedragen.

Doordat de gemeente steeds meer opereert in een samenwerkingsverband, komt er steeds meer bewustzijn over de werking van de gemeenschappelijke regelingen.

Op 31 januari 2017 heeft de voorzitter van de gemeenteraad de volgende opdracht geformuleerd:

‘Het college opdracht te geven de nota verbonden partijen te actualiseren en de in de motie genoemde onderdelen hierbij te betrekken, de ontwerpnota te bespreken in de commissie en vervolgens door de raad te laten vaststellen.’

Bij deze opdracht is verzocht de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de uitvoering van de gemeentelijke taken in GR-verband zo te optimaliseren dat er een cultuur ontstaat waarbij structurele onvolkomenheden in de bedrijfsvoering tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad.

Met deze opdracht in het achterhoofd is de Nota verbonden partijen geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met de procesevaluatie van de verbonden partij Reestmond uit 2016. Daarbij is in de nota verbonden partijen 2008 opgenomen dat de nota één keer per raadsperiode wordt geëvalueerd en bijgesteld. Tot slot is in 2017 het rekenkamercommissierapport over sturing, beheersing, verantwoording en toezicht op de IGSD uitgebracht. Dit rapport is betrokken bij de totstandkoming van deze Nota.

In 2012 is uit de evaluatie gebleken dat aanpassing van de nota niet noodzakelijk is. Wel zijn de afspraken aangescherpt. Aangezien er nu vanuit de gemeenteraad de uitdrukkelijke wens is om de Nota verbonden partijen te actualiseren en dat weer leidt tot aanpassingen, is de Nota verbonden partijen in zijn geheel geactualiseerd.

Aangezien de gemeenteraad een expliciete opdracht aan het college heeft gegeven en de nota verbonden partijen in belangrijke mate iets zegt over de rol van de raad, is ervoor gekozen de opzet voor te leggen tijdens de raadscommissie van 9 januari 2018, teneinde goed te kunnen duiden waar behoefte aan is. De input uit deze commissiebehandeling is gebruikt voor de verdere invulling van deze Nota verbonden partijen.

Leeswijzer nota verbonden partijen

In de nota verbonden partijen wordt in hoofdstuk 3 eerst uitgewerkt wat verbonden partijen zijn en welke verbonden partijen er zijn. De nota geeft op een eenvoudige samenvattende wijze uitleg over de verschillende regelingen die er zijn en de bevoegdheden die daarbij horen.

Nadat duidelijk is welke verbonden partijen er zijn, wordt in hoofdstuk 4 beschreven hoe de gemeente Westerveld aankijkt tegen het aangaan van en de sturing op verbonden partijen. In deze geactualiseerde nota verbonden partijen is gekozen voor een uitwerking in drie fasen. De bevoegdheden van de gemeenteraad en het college zijn per fase verschillend, waardoor er sprake is van andere rollen en een andere werkwijze. De volgende drie fasen worden uitgewerkt:

1. de oprichtingsfase
2. de uitvoeringsfase
3. de evaluatie- en heroverwegingsfase.

De gezamenlijke uitgangspunten en de gemaakte werkafspraken hebben tot doel de invloed van onze gemeente op de uitvoering van onze eigen taken via verbonden partijen te optimaliseren.

3 Verbonden partijen

Er is een aantal mogelijkheden om gemeentelijke taken uit te voeren. De gemeente kan taken zelf uitvoeren, kan dit uitbesteden aan een organisatie die losstaat van de gemeente door middel van subsidieverlening of kan met andere gemeenten samenwerken. Dit kan vorm krijgen door de taken onder te brengen in een gemeenschappelijke regeling of in een privaatrechtelijke vorm.

3.1 Definitie verbonden partij

Bij de definiëring van het begrip verbonden partijen wordt aangesloten bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Financieel belang

Onder een financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang

Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit houdt concreet in dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een collegelid, een raadslid of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Bovenstaande betekent dat organisaties waar bijvoorbeeld enkel sprake is van een financieel belang niet worden gezien als een verbonden partij.

3.2 Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties

Bij verbonden partijen gaat het om privaatrechtelijke, publiekrechtelijke organisaties en publiek-private samenwerkingen (PPS). In sommige gevallen schrijft de wet een verbonden partij voor. Dit is op dit moment het geval bij de regionale uitvoeringsdienst (RUD), de gezondheidsdienst Drenthe (GGD) en de veiligheidsregio (VRD).¹

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek geregeld. Dit kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In bijlage I is een lijst met verbonden partijen opgenomen, waar de gemeente Westerveld aan deelneemt. Daarin is ook de vorm van de verbonden partij vermeld.

Bij publiekrechtelijke samenwerking gaat het vooral om de deelname aan gemeenschappelijke regelingen. Deelname vindt plaats binnen de kaders van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Als gekozen wordt voor bestuurlijke samenwerking, dan

---

¹ artikel 5.3 Wabo, artikel 14 Wet publieke gezondheid, artikel 9 Wet veiligheidsregio's

bestaan er verschillende vormen om de samenwerking in te richten. Soms is afstemming voldoende, maar er kan ook gekozen worden voor een regeling zonder meer, een centrumgemeente-constructie, een gemeenschappelijk orgaan, een bedrijfsuitvoeringsorganisatie of een openbaar lichaam.

In de gemeentewet is de voorkeur voor het publiekrecht neergelegd.² Het college kiest slechts voor een privaatrechtelijke samenwerking, als dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Reden voor de voorkeur voor een publiekrechtelijke regeling is dat het publiekrecht meer waarborgen biedt ten aanzien van het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, toezicht, controle en openbaarheid.

Publiek-private samenwerking (PPS) is een samenwerkingsverband waarbij overheid en bedrijfsleven, met behoud van eigen identiteit en verantwoordelijkheid, gezamenlijk een project realiseren op basis van een heldere taak- en risicoverdeling. Deze vorm van samenwerken is door de gemeente Westerveld tot op heden nog niet toegepast.

3.3. Gemeenschappelijke regelingen

Uit de opdracht die de gemeenteraad het college heeft gegeven blijkt dat het zwaartepunt van de gemeenteraad bij de gemeenschappelijke regelingen ligt. In de motie is opgenomen dat de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de uitvoering van gemeentelijke taken in GR-verband geoptimaliseerd dient te worden. Gezien de opdracht wordt nader uitgewerkt welke verschillende gemeenschappelijke regelingen er zijn.

De verantwoordelijkheid van de gemeenteraad verandert niet als voor een samenwerkingsverband wordt gekozen. De raad blijft formeel kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger. De rol van de gemeenteraad verandert echter wel, doordat de gemeenteraad niet meer op zichzelf staand is, maar de democratische legitimatie afkomstig is van alle deelnemers gezamenlijk.

Raadsregeling

Een raadsregeling is een gemeenschappelijke regeling tussen uitsluitend gemeenteraden (en eventueel provinciale staten of het algemeen bestuur van een waterschap). Een raadsregeling kan worden voorbereid door het college, want het college bereidt immers de besluiten van de raad voor. De raad kan de raadsregeling ook zelf initiëren. Het is de raad die over een dergelijke regeling beslist.

Het algemeen bestuur bestaat uitsluitend uit raadsleden die door de deelnemende gemeenten zijn aangewezen. De invloed van de gemeenteraad is logischerwijs groot.

Collegeregeling

Een collegeregeling is een gemeenschappelijke regeling tussen uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders (en eventueel gedeputeerde staten of een dagelijks bestuur

---

² artikel 160 lid 2 Gemeentewet

van een waterschap). De gemeenschappelijke regeling wordt door het college getroffen. Het is aan het college om te bepalen hoe deze eruit komt te zien en of de regeling daadwerkelijk tot stand komt. Het college dient de gemeenteraad wel om toestemming te vragen. De raad kan deze toestemming alleen onthouden wegens strijd met het recht of strijd met het algemeen belang.

Het algemeen bestuur bestaat uit leden die per deelnemende gemeente door het college uit zijn midden worden aangewezen. Dit betekent dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur mogen zitten.³ De invloed van de gemeenteraad is bij collegeregelingen gering. Het college en de gemeenteraad kunnen onderling afspraken maken waardoor de gemeenteraad betrokken is bij de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen.

Burgemeestersregeling

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling tussen uitsluitend burgemeesters (en eventueel een commissaris van de Koning of voorzitter van een waterschap). De burgemeesters vormen dan het algemeen bestuur.⁴ Een burgemeestersregeling komt nauwelijks voor.

Gemengde regeling

Een gemeenschappelijke regeling is een regeling tussen de raden en colleges, de raden, colleges en burgemeesters en colleges en burgemeesters van twee of meer gemeenten. De raad en het college samen beslissen over deelname aan een dergelijke regeling. Daarnaast moet de raad ook nog toestemming verlenen.

Het algemeen bestuur kan uit leden van de raad en het college bestaan. Het kan ook voorkomen dat er alleen collegeleden in het algemeen bestuur plaatsnemen.

Gemeenschappelijke regelingen gemeente Westerveld

De gemeente Westerveld neemt alleen deel aan collegeregelingen. Dit betekent dat het college beslist over deelname aan een dergelijke regeling en de wijze waarop dat plaatsvindt. De raad kan formeel gezien alleen toestemming verlenen of onthouden. De raad kan geen toestemming verlenen onder voorwaarden en de raad heeft ook niet het recht tot amendement, omdat dit recht uitsluitend bestaat over zijn eigen besluiten. Via moties kunnen wel wensen en bedenkingen meegegeven worden aan het college. Daarnaast kunnen goede werkafspraken ervoor zorgdragen dat de raad nauw betrokken wordt bij de collegeregelingen.

---

³ artikel 15 jo artikel 13 lid 6 Wgr.

⁴ artikel 15 jo artikel 13 lid 7 Wgr.

3.4 Begroting gemeente

In het BBV⁵ is opgenomen dat de begroting van de gemeente een verplichte paragraaf heeft over verbonden partijen. Deze paragraaf bevat ten minste de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen. In het BBV is opgenomen wat er verplicht in de paragraaf moet worden opgenomen over verbonden partijen.

3.5 Wijzigingen

Sinds de laatste actualisatie van de Nota verbonden partijen is er een aantal wijzigingen doorgevoerd. Zo is de Wgr per 1 januari 2015 gewijzigd én is het bewustzijn van de invloed op de gemeenschappelijke regelingen toegenomen. Wij hechten er waarde aan inzicht te geven in de wijzigingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. De wijzigingen zijn opgenomen in bijlage II.

---

⁵ artikel 15 BBV

4 Aangaan van en sturing op verbonden partijen

De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders hebben verschillende bevoegdheden en rollen als het gaat om verbonden partijen. Als een verbonden partij wordt opgericht, zijn de rollen anders dan wanneer de verbonden partij eenmaal in werking is. In deze nota is daarom gekozen voor een uitwerking in drie fasen. De volgende drie fasen worden uitgewerkt:

- de oprichtingsfase;
- de uitvoeringsfase;
- evaluatie- en heroverwegingsfase.

Dit hoofdstuk beschrijft de werking van deze fasen en de werkafspraken die daarbij horen. Aan de fasen zijn de uitgangspunten en werkafspraken voor het college en de raad gekoppeld. De werkafspraken die met een C zijn aangeduid, zijn werkafspraken die gelden voor het college. Werkafspraken die met een R zijn aangeduid gelden voor de gemeenteraad. In bijlage IV zijn de uitgangspunten en werkafspraken gebundeld opgenomen.

4.1 Fase 1 Oprichtingsfase

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken. De keuze voor een verbonden partij wordt gemaakt omdat dezelfde activiteiten kunnen worden uitgevoerd met meer efficiency, kwaliteit of continuïteit. Daarnaast is al eerder aangegeven dat er verbonden partijen zijn die verplicht zijn gesteld door de wetgever. Een keuze voor al dan niet deelnemen is er in die gevallen niet.

In de oprichtingsfase is het uitgangspunt dat er bewust en gemotiveerd is gekozen voor de verbonden partij. Hier gaat een afwegingsproces aan vooraf. In bijlage III is een afwegingskader weergegeven ten aanzien van het aangaan van nieuwe verbonden partijen. Dit afwegingskader kan gezien worden als een beleidslijn, waarmee de keuze wordt gemaakt voor de wijze waarop de gemeente haar taken uitvoert.⁶ De uitwerking van dit stappenplan is een document dat aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd als informatievoorziening. De raadsleden krijgen hiermee concrete en uniforme informatie én handvaten op basis waarvan zij zich een oordeel kunnen vormen.

De gemeente Westerveld neemt alleen deel aan collegeregelingen. De beslissing tot deelname aan een verbonden partij en ook de aansturing van de verbonden partij behoren primair tot de taken van het college. Het besluit tot deelname aan een gemeenschappelijke regeling kan niet eerder worden genomen dan nadat de raad toestemming heeft verleend.

---

⁶ Dit stappenplan is gebaseerd op de handreiking Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden, die in opdracht van het ministerie van BZK is ontwikkeld.

Het college besluit ook tot de oprichting van en de deelneming in privaatrechtelijke organisaties. Zij besluit hiertoe indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Dit besluit wordt niet genomen dan nadat aan de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen te uiten.⁷

Het aangaan van verbonden partijen binnen de gemeente Westerveld

Het afwegingskader wordt gehanteerd op het moment dat de vraag zich voordoet of een relatie met een verbonden partij moet worden aangegaan (**Uitgangspunt 1**). Via verschillende kanalen en partijen komt een dergelijk onderwerp aan bod. In sommige gevallen initieert de gemeente Westerveld gesprekken over het aangaan van een verbonden partij zelf; in sommige gevallen komt het initiatief van een andere gemeente of organisatie. Dit betekent ook dat de informatie via verschillende kanalen vergaard wordt en op verschillende wijzen wordt gegeven. Door middel van het afwegingskader draagt het college zorg voor uniforme informatievergaring wanneer de vraag voor het aangaan van een verbonden partij speelt. De gemeenteraad krijgt op deze wijze ook op uniforme wijze de informatie tot zich.

Deelname aan een verbonden partij vindt alleen plaats als dat noodzakelijk is voor het algemeen belang (**Uitgangspunt 2**). Dit is één van de onderdelen van het afwegingskader. Doordat dit de basis is van het aangaan van een verbonden partij, is dit als gezamenlijk uitgangspunt opgenomen.

Als uitgangspunt geldt dat alleen leden van het college worden benoemd in besturen van verbonden partijen (**Uitgangspunt 3**). Als regel is dit in ieder geval het collegelid dat de betreffende taak in zijn of haar portefeuille heeft.⁸ In uitzonderlijke gevallen kan hiervan worden afgeweken. Dit dient plaats te vinden door middel van formele besluitvorming. Op dit moment is dat het geval bij de verbonden partij Eemsdollard Regio, omdat dit vanuit de andere deelnemende partijen ook op die wijze is geregeld. In dit geval is tevens een raadslid benoemd in het bestuur van de verbonden partij.

Proces aangaan van een nieuwe verbonden partij

De gemeenteraad heeft een kaderstellende rol. De wetgever heeft ten aanzien van het aangaan van verbonden partijen enkel verplicht gesteld dat de gemeenteraad toestemming dient te geven aan het college voor deelname aan een nieuwe verbonden partij.⁹ Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Westerveld enkel deelneemt in collegeregelingen. Mocht er in de toekomst sprake zijn van het aangaan van een raadsregeling of gemengde regeling, dan gelden er andere bevoegdheden en verplichtingen. Daar kan op geanticipeerd worden bij de uitwerking van het afwegingskader.

---

⁷ Artikel 160 lid 2 Gemeentewet

⁸ Besluit B&W 24 oktober 2006

⁹ Artikel 1 lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen

De fase van de totstandkoming is voor de gemeenteraad van groot belang. Hier kan de gemeenteraad sturen op de regels die worden vastgesteld en zichzelf van voldoende informatie voorzien. Het college betreft de raad daarom vroegtijdig bij het afstemmingsproces op het moment dat de vraag speelt of het college een nieuwe verbonden partij aangaat (**Werkafpraak C1**).

Het college neemt een collegebesluit met een voorstel tot deelname aan een verbonden partij op basis van het afwegingskader in bijlage III, waarin de verschillende stappen in de besluitvorming inzichtelijk zijn gemaakt. Dit voorstel tot het aangaan van een verbonden partij wordt voorgelegd aan de gemeenteraad met het verzoek tot het verlenen van toestemming (**Werkafpraak C2**). De raad kan het geven van toestemming alleen weigeren als de regeling in strijd is met het recht of met het algemeen belang. De gemeenteraad beoordeelt actief of er sprake is van strijd met het recht of strijd met algemeen belang en betreft dit bij het al dan niet verlenen van toestemming (**Werkafpraak R1**). De gemeenteraad verleent met een raadsbesluit formeel toestemming aan het college voor deelname aan een verbonden partij (**Werkafpraak R2**). Het college neemt, indien de raad toestemming heeft verleend, een besluit tot deelname aan de verbonden partij (**Werkafpraak C3**).

Ten aanzien van een collegevoorstel tot het aangaan van een privaatrechtelijke verbonden partij geldt dat het college een ontwerpbesluit aan de raad voorlegt, waarbij de raad de mogelijkheid krijgt zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken (**Werkafpraak C4**). De gemeenteraad maakt in de commissievergadering kenbaar of er wensen of bedenkingen geuit zullen worden (**Werkafpraak R3**). Hierna volgt het collegebesluit tot deelneming aan of oprichting van een privaatrechtelijke verbonden partij (**Werkafpraak C5**).

4.2 Fase 2   Uitvoeringsfase

Het deelnemen aan verbonden partijen brengt financiële en bestuurlijke risico's met zich mee. De opdracht van de gemeenteraad ziet samenvattend op meer grip krijgen op de verbonden partijen. De wens is dat er een cultuur ontstaat waarin onvolkomenheden eerder aan de gemeenteraad worden gemeld. Onvolkomenheden kunnen nooit geheel worden tegengegaan. Wat wel mogelijk is, is dat zowel het college als de raad voldoende aandacht heeft voor de sturing op de verbonden partijen. Sturing is lastig, aangezien verbonden partijen uit meerdere deelnemers bestaan. Met sturing bereikt de gemeente dat de overeengekomen opdracht wordt gerealiseerd binnen de daarvoor afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Hoe groter het bestuurlijk/ of financieel risico is, hoe intensiever de sturing is op de verbonden partij en de informatievoorziening aan de gemeenteraad. De gemeenteraad en het college hebben ieder hun eigen rol in relatie tot verbonden partijen. De raad en het college hebben gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld, zodat de gemeente meer grip kan krijgen op de verbonden partijen. De werkafspraken zijn voor de bestuursorganen afzonderlijk weergegeven. Belangrijk in deze fase is de wijze waarop de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de verbonden partijen en tegelijkertijd de wijze waarop de gemeenteraad actief informatie kan verkrijgen.

Informatievoorziening

Het college informeert de gemeenteraad actief over de verbonden partijen. Dit betreft een informatievoorziening in de breedste zin van het woord. Op de agenda van de raadscommissie staat als vast agendapunt "Informatie over verbonden partijen" **(Uitgangspunt 1)**. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen informatie door het college aan de raad wordt aangeboden en informatie die door de verbonden partij rechtstreeks aan de raad wordt voorgelegd. Het college deelt bij dit agendapunt actief informatie en de raadsleden kunnen tegelijkertijd informatie vragen aan collegeleden. Het college en de gemeenteraad hebben gezamenlijk de afspraak gemaakt om de informatie actief te delen. Naast deze vorm van informatievoorziening komt het ook voor dat de verbonden partijen stukken rechtstreeks naar de raad sturen, in de meeste gevallen ter kennisgeving. Dit kan het geval zijn als dit in een gemeenschappelijke regeling is afgesproken, maar het kan ook voorkomen dat partijen aan hun wettelijke plicht voldoen. Gemeenschappelijke regelingen dienen bijvoorbeeld de kaderbrief ter kennisgeving aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten toe te zenden. In de praktijk komt het voor dat informatie zowel via het college als via een verbonden partij bij de raad terecht komt. Na vaststellen van deze Nota wordt de informatiestroom actief bijgehouden en waar nodig bijgeschaafd en op elkaar afgestemd. Ten tijde van het opstellen van deze Nota gaat het te ver hier gedetailleerde afspraken over te maken en op te nemen in deze nota. Het is aan de raadsgriffier om de informatie te verzamelen, te bundelen en te agenderen **(Uitgangspunt 2)**. Interne werkafspraken worden verder uitgewerkt.

Het college verstrekt de informatie aan de raad zodra het college de informatie heeft kunnen duiden én van mening is dat het informatie betreft die al gedeeld kan worden. Het

kan voorkomen dat er enige tijd tussen de vergadering van de verbonden partij en de raadscommissie zit. **(Werkafpraak C1)** . Kwesties van groot belang worden door het college op voorhand voorgelegd.

Risicoprofielen en toezichtarrangement

Voor iedere verbonden partij wordt volgens een nog op te stellen cyclus een risicoprofiel en toezichtarrangement vastgesteld **(Uitgangspunt 3)**. De profielen worden uitgewerkt door het college en ter kennisgeving voorgelegd aan de gemeenteraad **(Werkafpraak C2)**. Op basis van een risicoanalyse kan vorm en inhoud worden gegeven aan de aansturing, het beheer en control van de relatie. Hierdoor kan de sturing van de verbonden partijen begrensd worden. De wijze van sturing is nu voor elke gemeenschappelijke regeling in principe gelijk. Daar kan een verdeling in gemaakt worden, hetgeen ook kan leiden tot een andere tijdsbesteding voor de raad. De uitwerking hiervan vindt plaats na vaststelling van deze Nota door de gemeenteraad.

Kaderbrieven

Van belang is dat de Wet gemeenschappelijke regelingen in 2015 is gewijzigd, waardoor de gemeenteraad meer grip kan krijgen op de verbonden partijen. Eén van de wijzigingen betreft de invoering van de kaderbrief die wordt opgesteld door de gemeenschappelijke regelingen. In de kaderbrief staan de beleidsontwikkelingen die een verbonden partij ziet aankomen. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met mogelijke financiële consequenties. Deze worden vervolgens meegenomen in de ontwerpbegroting.

De kaderbrief van de verbonden partij is een brief gericht aan de gemeenteraad. Meerdere gemeenteraden binnen de provincie Drenthe zijn actief bezig met het onderwerp kaderbrief. Eén van de acties die door raadsgriffiers is uitgezet is contact leggen met de gemeenschappelijke regelingen om zo te komen tot een eenduidig format voor de kaderbrief. De gemeenteraad draagt zorg voor een eenduidig format voor de kaderbrief die door alle gemeenschappelijke regelingen gebruikt kan worden **(Werkafpraak R1)**. Het opstellen van de kaderbrief en de inhoud daarvan is aan de verbonden partij. Er is geen formele instemming van de raad nodig. In sommige gemeenschappelijke regelingen is opgenomen dat het college een reactie mag geven op een conceptkaderbrief. Belangrijk is hier te vermelden dat dit geen wettelijke verplichting is. Het is een servicegerichte afspraak die zorgdraagt voor betere afstemming vooraf. In de praktijk kan dit wel voor verwarring zorgen, aangezien de werkwijze per gemeenschappelijke regeling anders is.

Uitgangspunt is dat we vasthouden aan het minimaal wettelijk vereiste. De verbonden partijen sturen de kaderbrief rechtstreeks naar de gemeenteraad ter kennisgeving **(Uitgangspunt 4)**. Daar waar de mogelijkheid tot het geven van een reactie door het college is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling, is het aan het college of zij al dan niet een reactie geven **(Uitgangspunt 5)**. Het college informeert de raad over de gegeven reactie **(Werkafpraak C3)**. De raad kan, indien gewenst, deze periode actief gebruiken om informatie te halen bij het college. De kaderbrieven van alle gemeenschappelijke regelingen

worden in afwijking van de wettelijke termijn uiterlijk 15 februari ter kennisgeving naar de gemeenteraad gestuurd (**Uitgangspunt 6**). Met de informatie van de kaderbrieven kan de gemeenteraad zich richten op de ontwerpbegroting en de invloed die zij daarop willen en kunnen uitoefenen. De komende periode willen we ernaar toe werken dat het zwaartepunt komt te liggen op de kaderbrieven, zoals dat het geval is bij de perspectiefnota van de gemeente zelf (**Uitgangspunt 7**). De periode van ontvangst van de kaderbrief is de uitgewezen periode om invloed uit te oefenen op het bewerkstelligen van de doelstellingen en de daarbij behorende financiële consequenties door middel van het indienen van een zienswijze. Hoewel de mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze wettelijk niet verplicht is, zien wij daar de nut en noodzaak wel van in. Hier zijn echter veel partijen bij betrokken. Te denken valt aan de verbonden partijen zelf, maar ook alle deelnemende gemeenten aan die verbonden partijen en zo mogelijk de Vereniging Drentse Gemeenten.

Ontwerpbegroting verbonden partijen

In een relatief kort tijdsbestek ontvangt de gemeenteraad de ontwerpbegrotingen van alle gemeenschappelijke regelingen. De wijze van ontvangst verloopt via verschillende kanalen. In sommige gevallen ontvangt de raad de ontwerpbegroting rechtstreeks van de verbonden partij. In andere gevallen wordt de ontwerpbegroting naar het college of het ambtelijk apparaat gestuurd. Het college stuurt de ontwerpbegroting dan door naar de raad op het moment dat de conceptzienswijze gereed is. De verbonden partij dient volgens de Wgr de ontwerpbegroting aan de gemeenteraad te richten. De raadscommissie heeft te kennen gegeven deze verplichting als uniforme werkwijze te willen vastleggen. Dit draagt zorg voor een optimale benutting van de relatief korte termijn voor het indienen van zienswijzen. De ontwerpbegrotingen worden rechtstreeks naar de gemeenteraad verstuurd (**Uitgangspunt 8**). Indien een ontwerpbegroting onverhoopt wordt gericht aan het college, zendt het college dit onverwijld door naar de raadsgriffier (**Werkafspraken C4**). De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de ontwerpbegroting. Het indienen van zienswijzen is de bevoegdheid van de raad. In het reglement op de raadscommissies is vastgelegd dat de raadscommissie de zienswijzen indient (**Werkafspraken R2**). Aangezien het een collegeregeling betreft en het ambtelijk apparaat nauw betrokken is bij de verbonden partijen, is gezamenlijk afgesproken dat het college een zienswijze voorbereidt en voorlegt aan de raadscommissie (**Werkafspraken C5**). De raadscommissie besluit tot het overnemen van deze zienswijze dan wel kan zelf de zienswijze gewijzigd indienen (**Werkafspraken R3**).

De gemeenteraad verzorgt een GR-en markt, waar de raad rechtstreeks contact heeft met de gemeenschappelijke regelingen en vragen kan stellen over de ontwerpbegrotingen (**Werkafspraken R4**). Daarnaast verzorgt het college voorafgaand aan de behandeling van de ontwerpbegrotingen in de raadscommissie, een technische vragenbijeenkomst voor raadsleden (**Werkafspraken C6**). Tijdens deze avond wordt op hoofdlijnen informatie gegeven over de ontwerpbegrotingen. Raadsleden kunnen tijdens deze bijeenkomst technische vragen stellen over de ontwerpbegrotingen van alle gemeenschappelijke regelingen.

Zoals aangegeven bereidt het college een eventuele zienswijze voor. Door de in te voeren werkafspraken kan de gemeenteraad zich optimaal van informatie voorzien. Na de periode van het indienen van zienswijzen stelt de verbonden partij de begroting vast. De verbonden partijen dienen vervolgens verplicht opgenomen te worden in de Paragraaf verbonden partijen van de begroting en jaarrekening van de gemeente zelf. De gemeenteraad stelt de gemeentelijke begroting vast (**Werkafpraak R5**). De vastgestelde begroting van de verbonden partij is een gegeven voor de begroting van de gemeente. Het is dus van belang dat de gemeenteraad zich actief opstelt als het om de ontwerpbegroting van de verbonden partijen gaat. Dat begint al bij de informatievergaring door ontvangst van de kaderbrief.

Raadsleden kunnen aanwezig zijn bij de algemeen bestuursvergaderingen van de gemeenschappelijke regelingen. Het is aan de gemeenteraad zelf dit nader vorm te geven (**Werkafpraak R6**). Afhankelijk van de nog op te stellen risicoprofielen zou de gemeenteraad een keuze kunnen maken welke vergaderingen er bezocht worden.

4.3 Fase 3   Evaluatie- en heroverwegingsfase

Over het algemeen geldt dat wij een relatie in een verbonden partij aangaan voor onbepaalde tijd. Dat betekent echter niet dat wij deze relatie stilzwijgend voortzetten. Een relatie in een verbonden partij vergt ook een kritische blik op deze relatie. Dit betekent in ieder geval dat de Nota verbonden partijen één keer per vier jaar wordt geëvalueerd door de gemeenteraad en zo nodig opnieuw wordt vastgesteld (**Uitgangspunt 1**).

Factoren heroverweging verbonden partij

Er zijn mogelijke veranderingen die per definitie een heroverweging van de aangegane relaties inhouden (**Uitgangspunt 2**). Ten aanzien van de volgende veranderingen vindt er in ieder geval een actieve heroverweging plaats:

- Een wijziging van de doelstellingen van een verbonden partij;
- Een wijziging in het voortbestaan als gevolg van een fusie of integratie;
- Een wijziging in de verbonden partij als gevolg van een uittreding van één van de deelnemende partijen;
- Een wijziging van de doelstellingen van de gemeente, waardoor de verbonden partij niet langer bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen.

Informatievoorziening

Het college informeert de gemeenteraad actief over mogelijke veranderingen binnen de verbonden partijen (**Uitgangspunt 3**). Op de agenda van de raadscommissie staat als vast agendapunt “Informatie over verbonden partijen”. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen informatie door het college aan de raad wordt aangeboden en informatie die door de verbonden partij rechtstreeks aan de raad wordt voorgelegd. Het college deelt bij dit agendapunt actief informatie en de raadsleden kunnen tegelijkertijd informatie vragen aan collegeleden. Het college en de gemeenteraad hebben gezamenlijk de afspraak gemaakt om de informatie actief te delen.

Risicoprofielen en Toezichtarrangement

In de uitvoeringsfase is het werken met risicoprofielen uitgewerkt. Voor iedere verbonden partij wordt volgens een nog op te stellen cyclus een risicoprofiel en toezichtarrangement vastgesteld. Op basis van een risicoanalyse kan vorm en inhoud worden gegeven aan de aansturing, het beheer en control van de relatie. De uitwerking hiervan vindt plaats na vaststelling van deze Nota door de gemeenteraad. Het werken met risicoprofielen leidt tot differentiatie in de wijze van evalueren. De wijze waarop de gemeente Westerveld gaat evalueren krijgt vorm in het nog op te stellen document. Van belang is dat het nog vast te stellen toezichtarrangement dynamisch zal zijn (**Uitgangspunt 4**). Het inschalen van een verbonden partij in een risicoprofiel kan leiden tot het opschalen van het toezicht gedurende een periode. Het kan daarbij ook leiden tot het afschalen van de frequentie van toezicht.

Los van de op te stellen risicoprofielen kan de gemeenteraad het college opdracht geven om een specifieke verbonden partij te evalueren (**Werkafspraken R1**).

Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om de rekenkamercommissie te verzoeken onderzoek te verrichten naar een verbonden partij (**Werkafspraken R2**). Indien er een rekenkamerrapport wordt opgesteld, reageert het college daar te allen tijde op (**Werkafspraken C1**). De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit waarin de visie van de raad op het rapport en de reactie van het college wordt opgenomen (**Werkafspraken R3**).

Beëindiging verbonden partij

Het beëindigen van deelname aan een verbonden partij verdient een zorgvuldige voorbereiding. De beëindiging kan financiële consequenties hebben. Het college informeert de gemeenteraad vroegtijdig over een voornemen tot beëindiging (**Werkafspraken C2**).

Beëindiging gemeenschappelijke regeling

In de gemeenschappelijke regeling van een verbonden partij zijn bepalingen opgenomen over wijziging, opheffing en uittreding. Het college informeert de gemeenteraad op welke wijze aan deze bepalingen wordt voldaan. (**Werkafspraken C3**). In de meeste gevallen is toestemming van de gemeenteraad vereist. Het college legt een conceptvoorstel tot uittreding voor aan de gemeenteraad met het verzoek tot het verlenen van toestemming (**Werkafspraken C4**). De gemeenteraad neemt in die gevallen een besluit tot het al dan niet verlenen van toestemming (**Werkafspraken R4**). Het college neemt vervolgens het besluit tot uittreden, wijzigen en opheffing van een verbonden partij (**Werkafspraken C5**).

Beëindiging private verbonden partij

Het college beëindigt de relatie met een private verbonden partij niet eerder dan nadat de gemeenteraad zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt. Het college geeft de gemeenteraad een termijn voor het indienen van wensen en bedenkingen (**Werkafspraken C6**). De raad maakt de wensen en bedenkingen schriftelijk kenbaar, dan wel laat ze opnemen in de notulen door de raadsgriffier (**Werkafspraken R5**). Na ontvangst van de reactie van de gemeenteraad neemt het college een besluit tot het beëindigen van de relatie (**Werkafspraken C7**).

Bijlage I

Lijst verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling	Deelnemers	Soort regeling	Deelname	Vertegenwoordiging	Wettelijk verplicht
Intergemeentelijke Sociale Dienst (IGSD)	Westerveld Steenwijkerland	collegeregeling	College wijst twee leden aan	AB lid: H. Geertsma DB lid: K. Smidt	nee
Werkvoorzieningschap Reestmond	Meppel Westerveld Staphorst	collegeregeling	Elk college wijst twee leden aan voor het AB	AB lid: H. Geertsma DB lid: K. Smidt	nee
Veiligheidsregio Drenthe Assen	Alle Drentse gemeenten	collegeregeling	Burgemeesters van de gemeenten gezamenlijk vormen AB	AB lid: R. Jager	Ja Artikel 9 Wet veiligheidsregio's
Gemeentelijke gezondheidsdienst Drenthe (GGD)	Alle gemeenten in de provincie Drenthe	collegeregeling	Elk college wijst één lid en een plaatsvervangend lid aan	AB lid: E. van Schelven Plaatsvervangend lid: H. Geertsema	Ja Artikel 14 Wet publieke gezondheid
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)	Alle Drentse colleges en Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen	collegeregeling	Elk college wijst één lid en een plaatsvervangend lid aan	AB lid: H. Geertsma Plaatsvervangend lid:	Ja Artikel 5.3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Recreatieschap Drenthe	Alle gemeenten in de provincie Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf	collegeregeling	Elk college wijst één lid en een plaatsvervangend lid aan	AB lid: K. Smidt Plaatsvervangend lid:	nee
Eems-Dollard Regio (openbaar lichaam naar Duits recht)	De EDR telt ongeveer 100 leden. Het gaat daarbij om publiekrechtelijke lichamen uit de provincies Groningen, Drenthe,	Grensoverschrijdend lichaam op basis van het Verdrag van Anholt.	College en raad vaardigen elk een lid af.	Lid namens college: R. Jager Lid namens raad: J. de Haas	nee

	Friesland, alsmede uit Ostfriesland, het Emsland, de regio Cloppenburg en aangrenzende gebieden.				
Bedrijfsvoeringsorganisatie Publiek Vervoer	Provincie Groningen, Drenthe, alle gemeenten uit deze provincies en het OV-bureau	collegeregeling Enkel de uitvoering van werkzaamheden; geen overdracht van bestuurlijke bevoegdheden			nee

Privaatrechtelijke rechtspersonen	Deelnemers	Soort regeling	Deelname	Vertegenwoordiging	Wettelijk verplicht
Enexis Holding B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
CBL Vennootschap B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Vordering op Enexis B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Verkoop Vennootschap B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee

CSV Amsterdam B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Publiek belang Elektriciteitsproductie B.V.	Diverse provincies en gemeenten	B.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
N.V. RENDO	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
N.V. Waterleidingsmaatschappij Drenthe (WMD)	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Waterbedrijf Vitens NV	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Wadinko N.V.	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
N.V. Bank nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoordiging in aandeelhoudersvergadering.		Lid: K. Smidt	nee
Regionaal Orgaan verwijdering Afvalstoffen	Diverse provincies en gemeenten	N.V. Financiële deelname. vertegenwoor		Lid: H. Geertsma	nee

(ROVA N.V.)		diging in aandeelhoudersvergadering.			
-------------	--	---	--	--	--

Deelname in verenigingen en stichtingen	Deelnemers	Soort regeling	Deelname	Vertegenwoordiging	Wettelijk verplicht
De vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG)	Nederlandse gemeenten	Vereniging		-	nee
Talentenregio	18 verschillende gemeenten uit de regio Zwolle	samenwerkingsverband		-	nee
Vereniging van Drentse gemeenten (VDG)	Alle gemeente uit de provincie Drenthe	Vereniging		-	nee
Regio Zwolle	20 verschillende gemeenten rondom Zwolle	samenwerkingsverband		-	nee
Stichting Het Oversticht Zwolle		stichting		-	nee
Samenwerkingsverband UNESCO	Samenwerking met verschillende gemeenten, stichtingen en sectoren.	samenwerkingsverband		-	nee
P10	16 grote plattelandsgemeenten	samenwerkingsverband		-	nee
RWB Zwolle Regionaal werkbedrijf		samenwerkingsverband		-	nee

Bijlage II Wijzigingen

In 2008 heeft de gemeenteraad voor het eerst de Nota verbonden partijen vastgesteld. Deze nota is in 2012 geëvalueerd. Sindsdien heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden én is het bewustzijn van de invloed op de gemeenschappelijke regelingen toegenomen. Het gevoel heerst dat de gemeenteraad juist weinig invloed kan uitoefenen op de gemeenschappelijke regelingen. De verbonden partij is opgericht en vanaf dan is de gemeenteraad van onze gemeente slechts één van de deelnemers en heeft daardoor weinig invloed. In de afgelopen jaren is er intensief gesproken over de procesevaluatie die Reestmond heeft opgesteld en is er een rekenkamercommissierapport opgesteld over de IGSD. Uit de documenten valt op te maken dat de gemeenteraad de informatievoorzieningen vanuit het college niet als optimaal beschouwt.

4.1 Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Met deze wetswijziging is, voor zover hier van belang, beoogd de invloed van raden op samenwerkingsverbanden te versterken, los van de vraag of raden ook deelnemer zijn aan het samenwerkingsverband. Hiervoor is in de wet een artikel toegevoegd waarin het (dagelijks) bestuur de plicht krijgt om vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekeningen voor het volgende jaar toe te zenden aan raden van de deelnemende gemeenten. Het gaat hier dus om een gewijzigde begrotingsprocedure en de introductie van de kaderbrief.

Ten aanzien van deze termijn heeft de werkgroep van de Vereniging Drentse Gemeenten aanbevolen om gewijzigde termijnen te hanteren, omdat er tussen de gemeenschappelijke regelingen verschillende termijnen worden gehanteerd en de termijnen als krap worden ervaren. De werkgroep heeft de volgende termijnen aanbevolen die grotendeels zijn overgenomen door de gemeenschappelijke regelingen:

- verzending kaderbrief vóór 1 februari
- verzending begroting vóór 1 mei

De verbonden partijen voldoen grotendeels aan deze afspraak.

Door deze wetswijziging is verder geregeld dat een identieke samenstelling van AB en DB niet meer geoorloofd is. Evenmin is het nog toelaatbaar dat het AB de directeur benoemt, schorst en ontslaat, omdat dit nu een DB taak is geworden. En ook kwam er in bepaalde gemeenschappelijke regelingen voor dat het AB zijn eigen taak mag uitbreiden, maar dat is niet meer toegestaan. Dat kan alleen met toestemming van de raden van de deelnemers. Op 17 november 2015 heeft de gemeenteraad het besluit met de wijzigingsvoorstellen van de gemeenschappelijke regelingen aangenomen. De regelingen voldoen daarmee aan de wetgeving en hebben ertoe geleid dat de gemeenteraad meer invloed kan uitoefenen.

4.3 Regeerakkoord Rutte III

Op 10 oktober 2017 verscheen het regeerakkoord 2017- 2022 'Vertrouwen in de toekomst'. In dit regeerakkoord is onder andere opgenomen dat het kabinet Rutte III de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gaat aanpassen om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren. Deze wijzigingen zullen nog plaatsvinden.

4.4 Wijziging Gemeentewet

Op 24 november 2015 is de wet houdende wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, etc in het staatsblad gepubliceerd.¹⁰ Deze wet is op 1 februari 2016 in werking getreden. Door middel van deze wijziging is het horizontaal toezicht vergroot. Dit betekent dat GS geen preventief toezicht meer houdt op de besluit van het college om privaatrechtelijke organisatievormen op te richten. Dit betekent concreet dat de gemeenteraad toezicht moet houden op het college, hetgeen een uitwerking is van de dualisering van het gemeentebestuur in 2002.

4.5 RUD Assen/ handhavingsdienst ZW-Drenthe

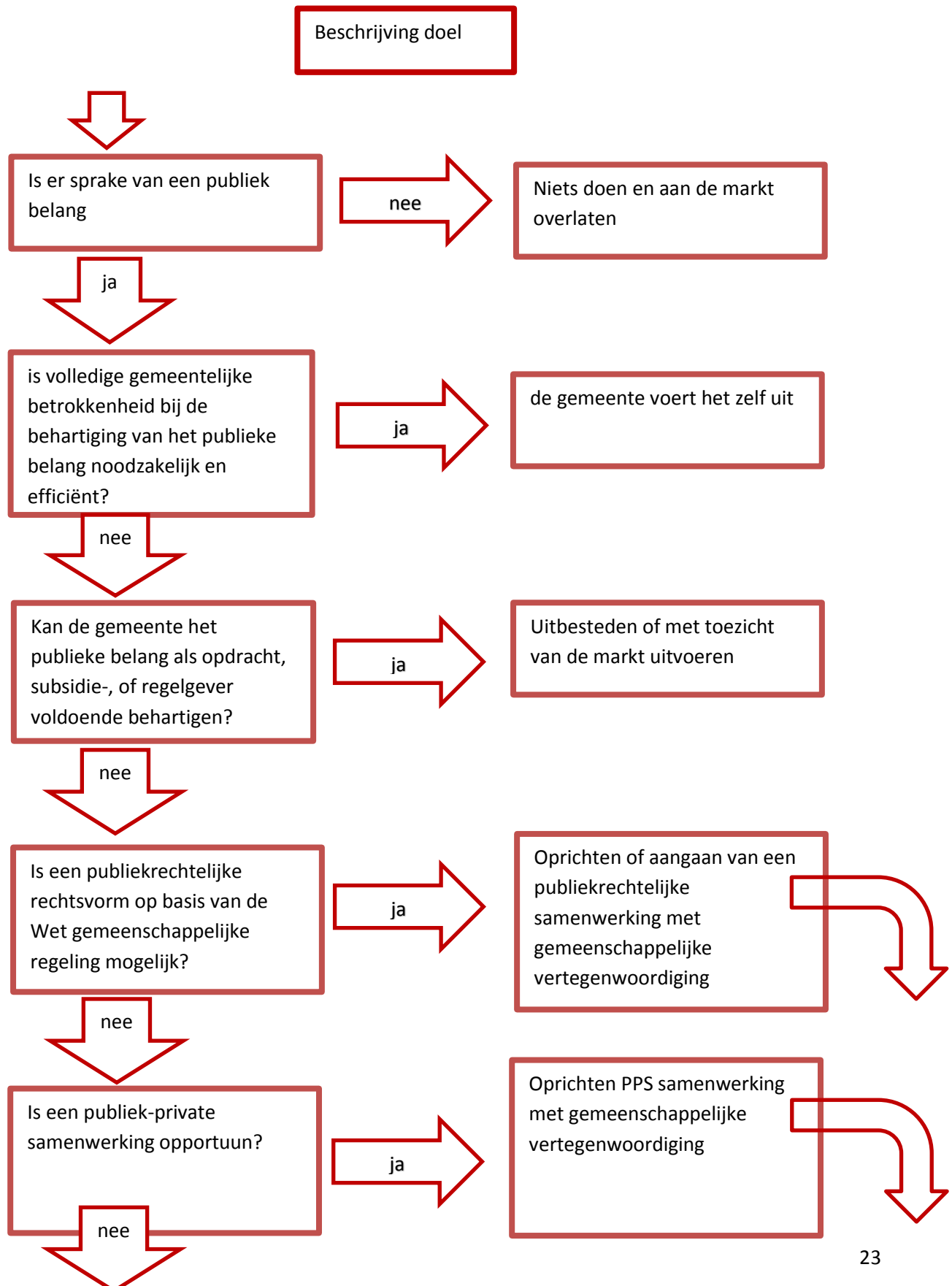
Met de inwerkingtreding van de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) op 14 april 2016 is de package deal en de daaropvolgende bestuurlijke afspraken wettelijk verankerd. Met de inwerkingtreding van deze wet is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gewijzigd en is het instellen van een omgevingsdienst verplicht.¹¹ Veel omgevingsdiensten waren al eerder gevormd. In september 2013 hebben alle Drentse gemeenten en de provincie Drenthe ingestemd met de vorming van de RUD Drenthe in een gemeenschappelijke regeling.

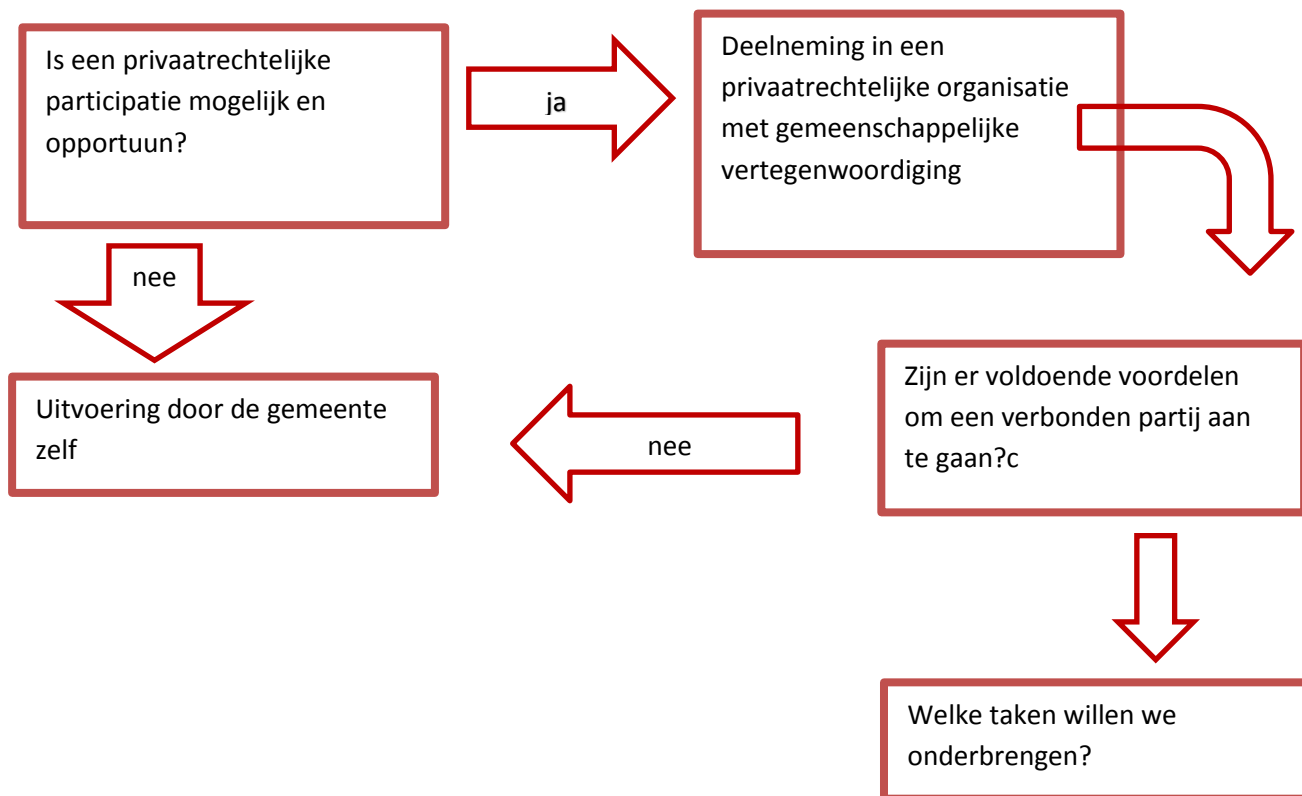
¹⁰ Stb. 2015, 426.

¹¹ artikel 5.3 Wabo

Bijlage III Afwegingskader

Stap 1 Beschrijving doel

Voor het maken van de keuze of een samenwerking wordt aangegaan, is het van belang om de aanleiding en het doel vast te stellen. Voor welk probleem dient een oplossing te worden gezocht? Redenen om samen te werken kunnen zijn het bundelen van krachten, efficiënter werken, financiële en/of organisatorische voordelen.

Stap 2 Publiek belang

De samenwerking kan alleen worden aangegaan als er sprake is van een publiek belang. Het college dient zelf te motiveren welk publiek belang er wordt gediend.

Stap 3 Is volledige betrokkenheid noodzakelijk en efficiënt?

Volledige gemeentelijke betrokkenheid kan voortkomen uit een wettelijke verplichting om een taak binnen de gemeente uit te voeren. In sommige gevallen kan het zijn dat het strategisch gezien niet handig is de werkzaamheden extern uit te voeren. Daarnaast zou het kunnen zijn dat uitbesteden van een taak te hoge kosten met zich meebrengt. Dit vergt per geval een goede afweging.

Stap 4 Kan de gemeente het publieke belang als opdracht, subsidie-, of regelgever voldoende behartigen?

In de huidige tijd komen er steeds meer initiatieven vanuit inwoners en of maatschappelijke organisaties. De gemeente zou hierin een faciliterende rol kunnen hebben. Het publieke belang kan dan gediend worden met een gemeente als subsidieverstrekker of als opdrachtgever.

Stap 5 Is een publiekrechtelijke rechtsvorm op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling mogelijk?

Uit de volgorde van de vraagstelling volgt dat een publiekrechtelijke samenwerking de voorkeur heeft boven een privaatrechtelijke samenwerking. Deze voorkeur volgt uit de Gemeentewet. Publiekrechtelijke samenwerking kan ook nadelen met zich meebrengen. Ten opzichte van privaatrechtelijke samenwerking zal vaak sprake zijn van langere besluitvormingstrajecten. De keuze voor een privaatrechtelijke samenwerking dient een bewuste keuze te zijn.

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient beoordeeld te worden of een publiekrechtelijke samenwerking mogelijk is.

Stap 6 en 7 PPS constructie of privaatrechtelijke deelname

Indien een samenwerking op grond van de gemeenschappelijke regeling niet mogelijk is, wordt gekeken of samenwerken in een PPS constructie of een privaatrechtelijke deelneming mogelijk is. Het afwegingskader is een beslisboom die gevolgd wordt om te komen tot een bewuste keuze voor het aangaan van een verbonden partij. Mocht in de praktijk blijken dat een privaatrechtelijke deelneming de voorkeur heeft, ondanks dat een publiekrechtelijke samenwerking ook een mogelijkheid is, dan zal het college dit uitvoerig motiveren in de documenten die worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Zwaarwegende argumenten kunnen zijn meerwaarde, slagvaardigheid, effectiviteit.

Tot slot

Als de keuze is gemaakt voor deelname aan een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke deelneming, dient nog de vraag beantwoord te worden of er voldoende voordelen zijn voor het aangaan van de verbonden partij. Het gaat hier om efficiencyvoordeel, kennisvoordeel of een risicospreiding. Door bewust deze vraag te beantwoorden, wordt de keuze weloverwogen gemaakt en wordt de gemeenteraad van concrete eenduidige informatie voorzien.

Als de keuze is gemaakt voor het aangaan van de verbonden partij, wordt omschreven welke taken er worden overgedragen. Hierbij valt te denken aan bedrijfsuitvoeringstaken, uitvoeringstaken en/ of beleidsbepalende taken.

Bijlage IV Uitgangspunten en werkafspraken per bestuursorgaan

Uitgangspunten gezamenlijk

Fase 1 Oprichtingsfase

Uitgangspunt 1

Het afwegingskader wordt gehanteerd op het moment dat de vraag zich voordoet of een relatie met een verbonden partij moet worden aangegaan.

Uitgangspunt 2

Deelname aan een verbonden partij vindt alleen plaats als dat noodzakelijk is voor het algemeen belang.

Uitgangspunt 3

Alleen leden van het college worden benoemd in besturen van verbonden partijen.

Fase 2 De uitvoeringsfase

Informatievoorziening

Uitgangspunt 1

Het college informeert de gemeenteraad actief over de verbonden partijen door middel van het agendapunt van de raadscommissie "Informatie van het college over verbonden partijen".

Uitgangspunt 2

De raadsgriffier verzamelt, bundelt en agendeert de informatie.

Risicoprofielen

Uitgangspunt 3

Voor iedere verbonden partij wordt volgens een nog op te stellen cyclus een risicoprofiel en toezichtarrangement vastgesteld.

Kaderbrieven

Uitgangspunt 4

Uitgangspunt is dat we vasthouden aan het minimaal wettelijk vereiste. De verbonden partijen sturen de kaderbrief rechtstreeks naar de gemeenteraad ter kennisgeving.

Uitgangspunt 5

Daar waar de mogelijkheid tot het geven van een reactie door het college is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling, is het aan het college of zij al dan niet een reactie geven.

Uitgangspunt 6

De kaderbrieven van alle gemeenschappelijke regelingen worden in afwijking van de wettelijke termijn uiterlijk 15 februari ter kennisgeving naar de gemeenteraad gestuurd.

Uitgangspunt 7

De komende periode willen we ernaar toewerken dat het zwaartepunt komt te liggen op de kaderbrieven, zoals dat het geval is bij de perspectiefnota van de gemeente zelf.

Ontwerpbegrotingen verbonden partijen

Uitgangspunt 8

De ontwerpbegrotingen worden rechtstreeks naar de gemeenteraad verstuurd.

Fase 3 De evaluatie- en heroverwegingsfase

Uitgangspunt 1

De Nota verbonden partijen wordt één keer per vier jaar geëvalueerd door de gemeenteraad en wordt zo nodig opnieuw vastgesteld.

Uitgangspunt 2

Ten aanzien van de weergegeven veranderingen vindt in elk geval een heroverweging van de aangegane relaties plaats.

Uitgangspunt 3

Het college informeert de gemeenteraad actief over mogelijke veranderingen binnen de verbonden partijen.

Uitgangspunt 4

De wijze waarop de gemeente Westerveld de verbonden partijen gaat evalueren krijgt vorm in het nog op te stellen document aangaande risicoprofielen en het toezichtarrangement. Van belang is dat het nog vast te stellen toezichtarrangement dynamisch zal zijn.

Werkafspraken per bestuursorgaan

Onderwerp	College	Raad	Fase
Proces aangaan Verbonden partijen			1
	1.Het college betreft de raad vroegtijdig bij het afstemmingsproces voor het aangaan van een nieuwe verbonden partij.	1.De gemeenteraad beoordeelt actief of er sprake is van strijd met het recht of strijd met algemeen belang en betreft dit bij het al dan niet verlenen van toestemming.	1
	2.Het college neemt een collegebesluit met een voorstel tot deelname aan een verbonden partij op basis van het afwegingskader in bijlage V, waarin de verschillende stappen in de besluitvorming inzichtelijk zijn gemaakt. Dit voorstel tot het aangaan van een verbonden partij wordt voorgelegd aan de gemeenteraad met het verzoek tot het verlenen van toestemming.	2.De gemeenteraad verleent met een raadsbesluit formeel toestemming aan het college voor deelname aan een verbonden partij.	1
	3.Het college neemt, indien de raad toestemming heeft verleend, een besluit tot deelname aan de verbonden partij.	3.De gemeenteraad maakt in de commissievergadering kenbaar of er wensen of bedenkingen geuit zullen worden.	1
	4.Ten aanzien van het aangaan van een privaatrechtelijke verbonden partij geldt dat het college een ontwerpbesluit aan de raad voorlegt, waarbij de raad de mogelijkheid krijgt zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken.		1

	5.Het college neemt het besluit tot deelneming aan of oprichting van een privaatrechtelijke verbonden partij.		1
Informatievoorziening			2
	1.Het college verstrekt informatie aan de raad zodra het college de informatie heeft kunnen duiden én van mening is dat het informatie betreft die al gedeeld kan worden.		2
Risicoprofielen			2
	2.De profielen worden uitgewerkt door het college en ter kennisgeving voorgelegd aan de gemeenteraad.		2
Kaderbrieven			2
	3.Het college informeert de raad over de gegeven reactie.	1.De gemeenteraad draagt zorg voor een eenduidig format voor de kaderbrief die door alle gemeenschappelijke regelingen gebruikt kan worden.	2
Ontwerpbegroting			2
	4.Indien een ontwerpbegroting onverhoopt wordt gericht aan het college, zendt het college dit onverwijld door naar de raadsgriffier.		2
	5.Het college bereidt een zienswijze voor en legt dit voor aan de raadscommissie.	2. In het reglement op de raadscommissies is vastgelegd dat de raadscommissie de zienswijzen indient.	2
	6.Het college verzorgt voorafgaand aan de behandeling van de ontwerpbegrotingen in de raadscommissie,	3.De raadscommissie besluit tot het overnemen van deze zienswijze dan wel kan zelf de zienswijze	2

	een technische vragenbijeenkomst voor raadsleden.	gewijzigd indienen.	
		4.De gemeenteraad verzorgt een GR-en markt, waar de raad rechtstreeks contact heeft met de gemeenschappelijke regelingen en vragen kan stellen over de ontwerpbegrotingen.	2
		5.De gemeenteraad stelt de gemeentelijke begroting vast.	2
		6. Raadsleden kunnen aanwezig zijn bij de algemeen bestuursvergaderingen van de gemeenschappelijke regelingen. Het is aan de gemeenteraad dit nader vorm te geven.	2
Evaluatie en heroverweging			3
	1.Indien er een rekenkamerrapport wordt opgesteld, reageert het college daar te allen tijde op.	1.Los van de op te stellen risicoprofielen kan de gemeenteraad het college opdracht geven om een specifieke verbonden partij te evalueren.	3
	2.Het college informeert de gemeenteraad vroegtijdig over een voornemen tot beëindiging.	2.Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheid om de rekenkamercommissie te verzoeken onderzoek te verrichten naar een verbonden partij.	3
	3. Het college informeert de gemeenteraad op welke wijze aan de bepalingen uit de gemeenschappelijke regeling m.b.t. uittreding wordt	3.De gemeenteraad neemt vervolgens een besluit waarin de visie van de raad op het rapport en de reactie van het college wordt opgenomen.	3

	voldaan.		
	4.In de meeste gevallen is toestemming van de gemeenteraad vereist. Het college legt een conceptvoorstel tot uittreding voor aan de gemeenteraad met het verzoek tot het verlenen van toestemming.	4.De gemeenteraad neemt in die gevallen een besluit tot het al dan niet verlenen van toestemming.	3
	5.Het college neemt vervolgens het besluit tot uittreden, wijzigen en opheffing van een verbonden partij.	5.De raad maakt de wensen en bedenkingen schriftelijk kenbaar, dan wel laat ze opnemen in de notulen door de raadsgriffier.	3
	6.Het college beëindigt de relatie met een private verbonden partij niet eerder dan nadat de gemeenteraad zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt.		3
	7.Na ontvangst van de reactie van de gemeenteraad neemt het college een besluit tot het beëindigen van de relatie.		3